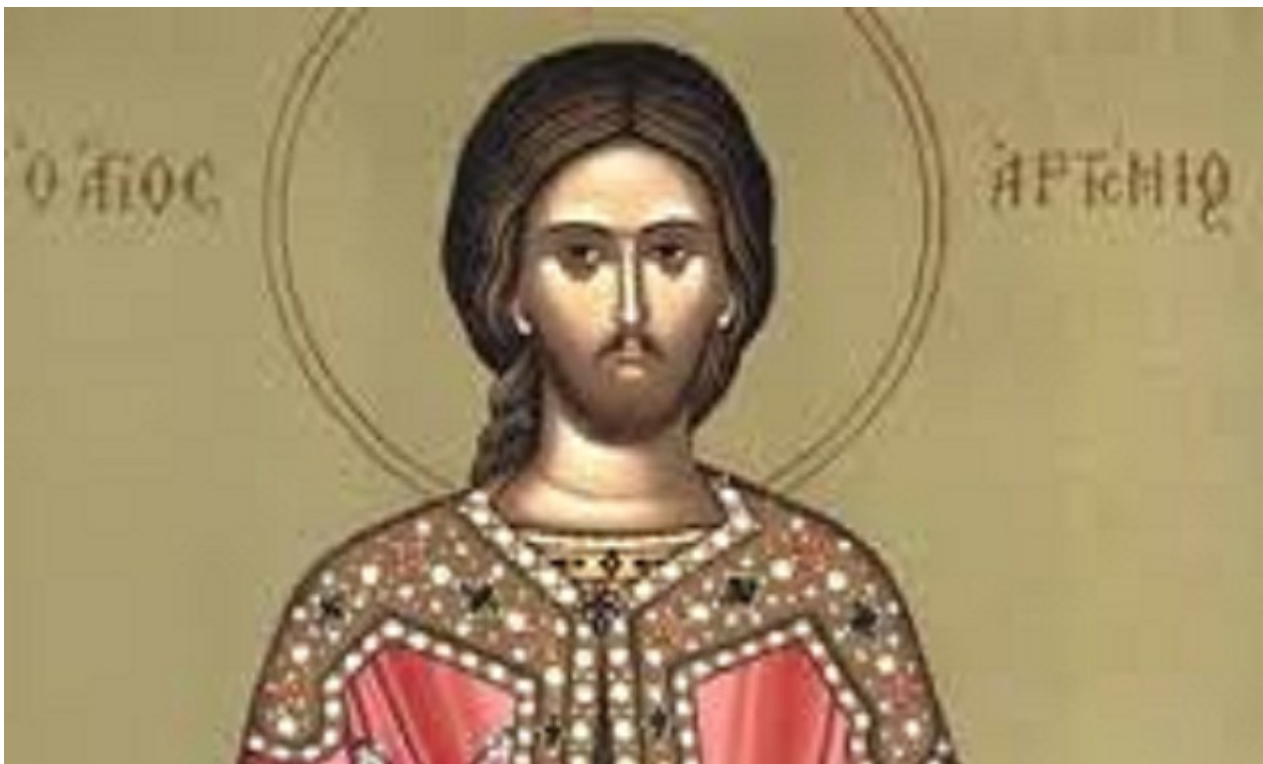

Ο Άγιος Αρτέμιος ο Μεγαλομάρτυρας

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Πολλές και σοφές άγιες μορφές παρελαύνουν από τις σελίδες της ιστορίας της μεγάλης μας Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Μια τέτοια μορφή και εξαιρετική προσωπικότητα είναι κι ο Άγιος Μεγαλομάρτυς Αρτέμιος που έζησε και μαρτύρησε περί τα μέσα του τέταρτου αιώνα μ.Χ. (361 - 363). Για τον Μεγαλομάρτυρα τούτον Άγιον αξίζει να μιλήσουμε κάπως εκτενέστερα. Γι' αυτόν λοιπόν και οι γραμμές που ακολουθούν.

Νέος, νεότατος ο Άγιος χάρη στη χριστιανική μόρφωση που πήρε από τους πιστούς γονείς του άρχισε να ξεχωρίζει ανάμεσα στους συνομήλικούς της πόλεώς του με

τα χαρίσματα και τα προσόντα του. Ο Μέγας Κωνσταντίνος, από την πρώτη στιγμή που γνώρισε τον ευσεβή και σοφό τούτο νέο, τον εξετίμησε ιδιαίτερα και έσπευσε να τον αναδείξει δούκα και αυγουστάλιον της μεγάλης πόλεως της Αλεξανδρείας. Δηλαδή τον διόρισε ανώτερο διοικητή όλης της Αιγύπτου. Στην επίσημη αυτή και τιμητική θέση ο Αρτέμιος σαν πιστός χριστιανός ασκούσε τα καθήκοντά του με πολλή προσοχή και σύνεση, ώστε όλοι να θαυμάζουν τα υπέροχα πολιτιστικά και ηθικά του χαρίσματα.

Οι ευτυχισμένες και ευλογημένες εκείνες μέρες δεν κράτησαν δυστυχώς για πολύ. Ο γιος και διάδοχος του Μεγάλου Κωνσταντίνου, Κωνστάντιος, που μετά τον θάνατο του πατέρα του ανέλαβε την διοίκηση της Ανατολής από το Ιλλυρικόν πέλαγος μέχρι την Προποντίδα, την Ασία, Συρία, Παλαιστίνη, Μεσοποταμία, Αίγυπτο και όλες τις νήσους, κατά την περίοδο που είχε πάει στην Αντιόχεια αρρώστησε βαριά και απέθανε. Τότε την εξουσία της μεγάλης αυτής αυτοκρατορίας ανέλαβε ο Ιουλιανός, που είναι γνωστός στην ιστορία ως παραβάτης και αποστάτης. Ο νέος αυτός βασιλιάς, σε κάποιο ταξίδι του στην Αίγυπτο είχε συναντήσει και γνωρίσει τον άρχοντα Αρτέμιο, για τον οποίον είχε ακούσει και πολλά καλά λόγια για τις ικανότητές του, όπως και για την χριστιανική του ιδιότητα. Το χάρισμα όμως τούτο της εκλεκτής αυτής προσωπικότητας όχι μόνο δεν εξετιμήθηκε από τον αποστάτη βασιλιά, που είχε ήδη κινήσει και τον διωγμό ενάντια στους χριστιανούς, αλλά και θεωρήθηκε μεγάλο μειονέκτημα και αμάρτημα. Με πάθος μάλιστα κάθε φορά προσπαθούσε να κατακρίνει και να δείχνει γι' αυτόν την περιφρόνησή του. Τούτο έκαμε και σε μία επίσκεψη του άρχοντα Αρτεμίου σ' αυτόν, όταν βρισκόταν στην Αντιόχεια. Ο αποστάτης βασιλιάς, σαν είδε τον άρχοντα της Αιγύπτου Αρτέμιο, τρελλός από θυμό τον κάλεσε κοντά του και άρχισε με περιφρόνηση να του ομιλεί και να τον υβρίζει. Όσην ώρα ο υβριστής απευθυνόταν στον Άγιο, τον κατηγορούσε και τον ύβριζε, ο ενάρετος Αρτέμιος σιωπούσε και είχε σκυφτό το κεφάλι. Μπροστά στα μάτια του είχε τα λόγια του Κυρίου: *«Μακάριοι έστε όταν ονειδίσωσιν υμάς και διώξωσι και είπωσι παν πονηρόν ρήμα καθ' υμών ψευδόμενοι ένεκεν εμού. Χαίρετε και αγαλλιάσθε, ότι ο μισθός υμών πολύς εν τοις ουρανοίς»* (Ματθ. ε' 11 - 12). Μακάριοι γίνεσθε σεις οι μαθητές μου, όταν σας χλευάσουν και σας καταδιώξουν και σας κακολογήσουν με κάθε ψεύτικη κατηγορία εξ αιτίας μου. Χαίρετε και ζωηρά εκδηλώστε τη χαρά σας, γιατί η ανταμοιβή σας στους ουρανούς θα είναι με το παραπάνω.

Όταν όμως ο εγωιστής και ασεβής βασιλιάς άρχισε να επεκτείνει τις ύβρεις του στα ιερά και όσια της αμώμητης χριστιανικής μας πίστεως, τότε ο Άγιος με θάρρος σήκωσε το κεφάλι, ύψωσε τη φωνή του και με παρρησία είπε στον παραβάτη άρχοντα.

- Βασιλιά μου, επιδείξατε, σας παρακαλώ λίγο σεβασμό προς το πρόσωπο του Κυρίου. Αυτός είναι ο αληθινός Θεός. Τούτο μαρτυρούν περίτρανα τα λόγια του και τα έργα του. Όσο για τις ύβρεις σας ενάντια στους χριστιανούς, που αποτελούν την ευγενέστερη και πιο άξια μερίδα των υπηκόων σας, δεν είναι καθόλου φρόνιμο και συνετό ούτε και δίκαιο από μέρους σας να τους υβρίζετε και να τους διώκετε. Εντροπή σας! Η συμπεριφορά σας αυτή σας αδικεί και σας εξευτελίζει.

Τις τελευταίες λέξεις του Αγίου διέκοψαν οι γεμάτες μίσος και ειδωλολατρικό φανατισμό φωνές του μαινόμενου κυριολεκτικά βασιλιά Ιουλιανού.

- Πάψε, ανόητε, του φώναξε. Κι αφού τον ύβρισε ξανά και ξανά διέταξε να του αφαιρέσουν τη ζώνη του αξιώματός του και να τον ρίξουν στη φυλακή για να συνέλθει.

Με την ψυχή γαληνεμένη ο πιστός και άτρομος χριστιανός χωρίς ψωμί και νερό για μέρες περνάει τις ώρες του γονατιστός ευχαριστώντας τον Κύριο για το χάρισμα που του δόθηκε. *«Ἡμὶν εὐχαρίσθη το ὑπὲρ Χριστοῦ σου μόνον το εἰς αὐτόν πιστεύειν ἀλλὰ καὶ το ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν»*(Φιλιπ. α' 29), έλεγε και επαναλάμβανε με ανείπωτη χαρά. Δηλαδή σε μας δόθηκε σαν χάρισμα όχι μόνο να πιστεύουμε στον Χριστό, αλλά και να πάσχουμε για το όνομά του.

Τα επακόλουθα της ομολογίας του είναι τρομερά. Αδούλωτος και ελεύθερος ο Άγιος τα αντιμετωπίζει όλα με ζηλευτή ψυχραιμία και υπομονή και καρτερία.

Όταν ύστερα από λίγες μέρες κατά διαταγή του Βασιλιά βγήκε από την φυλακή και παρουσιάστηκε μπροστά του, ο Ιουλιανός του ζήτησε να προσφέρει θυσία στους μεγάλους Θεούς, αν ήθελε να του χαρισθεί η ζωή και η ελευθερία. Στην πρόταση αυτή του άρχοντα ο σταθερός στις αρχές και το φρόνημά του Άγιος αλλά και ατρόμητος στις πεποιθήσεις του απολογήθηκε με πολλή δύναμη και παρρησία και απέδειξε ψευδή κι ανόητα όσα ειπώθηκαν κατά του Χρίστου. Στο τέλος πρόσθεσε: Αυτό που μου ζητάτε, άρχοντά μου, ν' αρνηθώ τον Χριστό και να προσφέρω θυσία στα ξύλα και τις πέτρες της πεθαμένης πια ειδωλολατρίας, μου είναι αδύνατον όχι να το κάμω, αλλά ακόμη και να το σκεφθώ. Ο Χριστός είναι ο αληθινός Θεός και δημιουργός που έγινε άνθρωπος και απέθανε για τη σωτηρία μας. Πως μπορώ εγώ να τον αρνηθώ;

Η τολμηρή αυτή και με τόση παρρησία ειπωθείσα ομολογία του Μάρτυρος προκάλεσε το μίσος και την μανία του αποστάτη βασιλιά, που σαν τρελός φώναξε:

- Να αρχίσουν τα βασανιστήρια. Τα πιο σκληρά βασανιστήρια.

Στην διαταγή του βασιλιά οι δήμιοι που στέκονταν δίπλα όρμισαν, άρπαξαν τον

Μάρτυρα, τον γύμνωσαν και αφού τον ξάπλωσαν στην γη άρχισαν να τον κτυπούν με βούνευρα μέχρις αίματος. Το δέρμα ξεσχίσθηκε, μα οι δήμιοι όχι μόνο δεν σταματούν αλλά και συνεχίζουν λες μεθυσμένοι με το άνομο έργο τους. Στη συνέχεια καταξεσχίζουν τις σάρκες του με μαχαίρια και ύστερα με λαμπάδες καίνε τις πληγές. Το σώμα του Μάρτυρος έγινε μία άμορφη μάζα από κρέατα και κόκαλα σπασμένα. Σ' αυτή την κατάσταση τον πήραν και τον πέταξαν στη φυλακή. Σκέφθηκαν να τον αφήσουν εκεί να πεθάνει μόνος του χωρίς καμιά βοήθεια.

Αυτά οι άνθρωποι. Μα εκείνος, που υποσχέθηκε και είπε στον κάθε πιστό ακόλουθό του, «*ου μη σε ανώ, ου δ' ου μη σε εγκαταλείπω*» δηλαδή δεν θα σε αφήσω, παιδί μου, αβοήθητο· ποτές δεν θα σε εγκαταλείψω, κατά τα μεσάνυχτα έρχεται στο μισοπεθαμένο κορμί, το αγγίζει, το παρηγορεί και το θαύμα γίνεται. Η μάζα των ξεσχισμένων κρεάτων και των σπασμένων κοκάλων ξαναβρίσκει την πρότερη κατάσταση. Θεραπεύεται. Και ο Μάρτυρας με βαθιά συγκίνηση γονατίζει, ευχαριστεί και δοξολογεί τον Θεό.

Όρθιο να βαδίζει επάνω – κάτω και να ψάλλει τα λόγια του Αγίου Ιακώβου του Αδελφοθέου «*μακάριος ανήρ ος υπομένει πειρασμόν*» (Ιακ. α' 12), δηλαδή μακάριος ο άνθρωπος που δέχεται με υπομονή τις δοκιμασίες, τον βρίσκει ο δεσμοφύλακας που πήγε το πρωί να δει αν είναι ζωντανός. Χωρίς να χάσει καιρό, τον παίρνει από το χέρι και τον οδηγεί μπροστά στον άρχοντα. Ο αποστάτης, όταν τον είδε, τα έχασε. Δεν πίστευε στα μάτια του. Κάποια στιγμή συνήλθε και είπε, για να διασκεδάσει την σιωπή και τα επιφωνήματα του θαυμασμού του πλήθους.

– Μεγάλοι οι Θεοί μας, Αρτέμιε. Αυτοί σε έκαμαν καλά. Σπεύσε να προσφέρεις θυσία σ' αυτούς και να τους δοξάσεις. Μην φανείς αχάριστος.

– Την υγεία μου, βασιλιά, μου την χάρισε ο Ιησούς Χριστός. Αυτός είναι ο αληθινός Θεός και Σωτήρας όλων των ανθρώπων. Τα είδωλά σας ούτε αισθάνονται, ούτε μιλούν.

– Πάψε, αλιτήριε. Την αχαριστία ακολουθεί πάντα η αδιαντροπιά. «Τη αχαριστία έπεται η αναισχυντία». Να συνεχισθούν τα βασανιστήρια.

Την ίδια στιγμή μερικά δυνατά χέρια άρπαξαν τον Μάρτυρα και τον έριξαν κάτω. Ύστερα μερικοί άλλοι αφού έσπασαν μία πελώρια μυλόπετρα, πήραν τη μισή και αφού άπλωσαν επάνω τον Άγιο, άλλη ομάδα δυνατών κατά διαταγή του Ιουλιανού σήκωσαν την άλλη μισή και την έριξαν επάνω στον Μάρτυρα. Σκοπός ένας. Να του συντριβούν όλα τα κόκαλα. Αφόρητοι οι πόνοι. Ο Αρτέμιος όμως με τη χάρη του Θεού διατηρεί όλη την καρτεροψυχία του. Υπομένει γιατί γνωρίζει τι λέγει το Πνεύμα του Θεού στην περίπτωση αυτή. «*Εν όψει ανθρώπων εάν κολασθώσιν, η ελπίς αυτών αθανασίας πλήρης και ολίγα παιδευθέντες μεγάλα ευεργετηθήσονται*».

(Σοφ. Σολομ. γ' 4 - 5). Δηλαδή οι δίκαιοι, και αν ακόμη στα μάτια των ανθρώπων και από μέρους των ανθρώπων πάσχουν και θλίβονται, αυτοί έχουν σταθερά και ακλόνητη την πεποίθησή τους στην αθάνατη και μακάρια ζωή. Κι αν ταλαιπωρηθούν και βασανισθούν ολίγον στην παρούσα ζωή θα λάβουν μεγάλες αμοιβές και βραβεία στην αιωνιότητα. Για την αιωνιότητα προοριζόμαστε όλοι οι άνθρωποι. Την αιωνιότητα πρέπει να έχουμε πάντα στην σκέψη μας. Γι' αυτήν πρέπει και να αγωνιζόμαστε. Την αιωνιότητα έχει στην σκέψη του και ο Μεγαλομάρτυρας. Γι' αυτήν αγωνίζεται τώρα και υποφέρει με καρτερία τα βασανιστήρια. Η γαλήνια ματιά του συγκλονίζει κυριολεκτικά τον αποστάτη, που μηχανεύεται και άλλα σκληρότερα βασανιστήρια. Ένα τέτοιο ήταν και η εντολή με ένα ξίφος να βγάλουν τα μάτια του Μάρτυρος. Η εντολή εκτελείται την ίδια στιγμή. Η γαλήνη όμως δεν ξανάρχεται στην καρδιά του Ιουλιανού. Ο Μάρτυρας δέχεται και τούτο το βασανιστήριο με ιώβειο καρτερία και υπομονή.

Μπροστά στο αλγεινό θέαμα τρέμει ο αποστάτης. Για να απαλλαγεί από τις τύψεις δίνει την τελευταία εντολή.

- Κόψτε το κεφάλι του.

Ο δήμιος πιστόν όργανο της εξουσίας σήκωσε το σπαθί και αποκεφάλισε τον Άγιο. Έτσι τελείωσε μία ζωή που σύνθημά της είχε του Αποστόλου τα λόγια:

«Τα άνω ζητείτε ... τα άνω φρονείτε μη τα επί της γης» (Κολ. γ' 1 - 2). Να επιδιώκετε δηλαδή τα αγαθά που βρίσκονται στον ουρανό. Προς αυτά να είναι στραμμένες οι σκέψεις σας και όχι προς τα γήινα πράγματα. Κάποια ευγενικιά ψυχή πήρε το λείψανο του Αγίου και από την Αντιόχεια το μετέφερε στην καρδιά της Βυζαντινής αυτοκρατορίας, την Κωνσταντινούπολη και εκεί το ενταφίασε σ' ένα από τα νησιά των Πριγκιπονησών, την Οξιιά, στην εκεί εκκλησία του Προδρόμου.

Στη γη λοιπόν εναποτέθηκε ο Μάρτυρας. Η αγία ψυχή του όμως δεν έπαυσε να ενδιαφέρεται γι' αυτούς που ζουν πάνω στη γη και υποφέρουν σωματικά. Πολλά θαύματα έγιναν και γίνονται σε όσους με πίστη και ευλάβεια εκζητούν την μεσιτεία του. Ο Μεγαλομάρτυρας Άγιος Αρτέμιος είναι για τους πιστούς χριστιανούς ο ιατρός της κήλης. Ένα από τις χιλιάδες των θαυμάτων είναι και τούτο που έγινε στο παιδί μιας πνευματικής μας κόρης. Στο αγοράκι της χριστιανής αυτής παρουσιάστηκε στην ηλικία των δεκαπέντε περίπου μηνών υδροκήλη βαριάς μορφής. Το παιδί ήταν πολύ αδύνατο. Επέμβαση χειρουργική εθεωρήθηκε πολύ επικίνδυνη να γίνει. Η πιστή μητέρα είχε ακούσει για τα θαύματα που γινόντουσαν από τον Άγιο Αρτέμιο στην εκκλησία του εκεί στην τουρκοκρατούμενη σήμερα Αφάνεια. Κατόπιν οδηγιών του πνευματικού έκαμε ένα τάμα και πήγε στην χάρη του. Ετοίμασε λειτουργία, εξομολογήθηκε, πήγε στην

Εκκλησία του, παρακολούθησε με ευλάβεια την Θεία Λειτουργία, κοινώνησε των Αχράντων Μυστηρίων και αυτή και το παιδί της, παρακάλεσε τον ιερέα και της έκαμε παράκληση και το απόγευμα επέστρεψε. Την επομένη το πρωί το παιδί της ήταν τελείως καλά. Οι θεράποντες ιατροί βεβαίωσαν την θεραπεία. Η υδροκήλη ουδέποτε παρουσιάσθηκε από τότε στον άρρωστο.

Μεγάλη η δύναμη της πίστεως, αδελφοί μου. Εμείς οι ορθόδοξοι χριστιανοί έχουμε βοηθούς και προστάτες σε τούτο τον κόσμο τους φίλους του Χριστού και οικείους του Θεού. Φτάνει με πίστη ζωντανή να καταφεύγουμε στην χάρη τους και να εκζητούμε την βοήθεια και τις πρεσβείες τους. «Έκλεξαι αγίους υπερασπιστάς σου και αφιερώσου εις αυτούς» μας συμβουλεύει και ο Άγιος Νικόδημος. Όταν οι χριστιανοί δοκιμαζόμαστε, ας καταφεύγουμε στην χάρη των Αγίων της πίστεώς μας και στην χάρη του Αγίου Μεγαλομάρτυρος Αρτεμίου και ας ζητούμε με πίστη την θεραπεία του σώματος και της ψυχής μας. Κι εφόσον η θεραπεία θα είναι για την ωφέλειά μας, θα μας την προσφέρει ο Κύριος με την μεσιτεία του Αγίου μας. Εκεί που μιλούν τα γεγονότα δεν υπάρχει λόγος να επιμένουμε. Ένα μόνο στην ανάγκη να λέμε: Άγιε του Θεού Αρτέμιε, πρέσβευε υπέρ ημών. Αμήν.

Απολυτίκιον. Ήχος πλ. α΄. Τον συνάναρχον Λόγον.

Ευσέβειας τοις τρόποις καλλωπιζόμενος, αθλητικής αγλαΐας ώφθης σοφέ κοινωνός, προς αγώνας ανδρικούς παραταξάμενος· όθεν ως λύχνος φωταυγής, των θαυμάτων τας βολάς, εκλάμπεις τη οικουμένη, Αρτέμιε Αθλοφόρε, προς σωτηρίαν των ψυχών ημών.

Έτερον Απολυτίκιον. Ήχος πλ. α΄. Τον συνάναρχον λόγον.

Ευσεβείας εμπρέπων τοις κατορθώμασι, της των Μαρτύρων ευκλείας ώφθης σοφέ κοινωνός, εναθλήσας ανδρικώς Μάρτυς Αρτέμιε· όθεν πηγάζων δασιλώς, ιαμάτων δωρεάς, το πάθος εντεροκήλης, ως συμπαθής θεραπεύεις, των προστρεχόντων τη πρεσβεία σου.

Κοντάκιον. Ήχος β΄. Τους ασφαλείς.

Τον ευσεβή, και στεφηφόρον Μάρτυρα, τον κατ' εχθρών, νίκης αράμενον τρόπαια, συνελθόντες επαξίως νυν, εν υμνωδίαις ευφημήσωμεν, Αρτέμιον τον μέγιστον εν Μάρτυσι, θαυμάτων τε δοτήρα πλουσιώτατον· πρεσβεύει γαρ Κυρίω υπέρ πάντων ημών.

Έτερον Κοντάκιον. Ήχος πλ. δ΄. Τη υπερμάχω.

Ως αριστέα του Σωτήρος πολυθαύμαστον

Και παροχέα ιαμάτων πλουσιόδωρον

Ανυμνούμέν σε προφρόνως Μεγαλομάρτυς.

Αλλ' ως πέλων ιατήρ της κήλης άριστος,

Ασινή με εκ της βλάβης τούτης φύλαττε,
Ίνα κράζω σοι, χαίροις Μάρτυς Αρτέμιε.

Μεγαλυνάριον.

Δόξαν υπατείας υπεριδών, το ύπατον κλέος, επορίσω των αρετών, ως ανδραγαθήσας, Αρτέμιε ενδόξως· διο παντοίας βλάβης, ρύου τους δούλους σου.

Έτερον Μεγαλυνάριον.

Τον μεγαλομάρτυρα του Χριστού, και των ιαμάτων, τον πολύρρυτον ποταμόν, της εντεροκήλης, τον θείον ιατήρα, Αρτέμιον τον μέγαν, ύμνοις τιμήσωμεν.

Πηγή: www.synaxarion.gr/